

Intravenös kontrastmedelsadministrering vid graviditet och amning – Radiologi, Sjukhusen i väster

Syfte

Att klargöra riktlinjer vad gäller gravid och ammande som får kontrastmedel i samband med undersökning.

Jodkontrastmedel

Graviditet

- Jodkontrastmedel kan passera placentabarriären obehindrat från moderns blod till fostervattnet.
- Fritt jodid i kontrastmedel passerar placentabarriären obehindrat.

Rekommendationer

- Ta ställning om den efterfrågade undersökningen med jodkontrast kan skjutas upp post-partum.
- När modern undersöks med jodkontrastmedel behövs ingen ytterligare kontroll av tyreoidfunktionen hos det nyfödda barnet än den som ingår i den neonatala screeningen 2:a levnadsdagen med undantag för prematura och fullgångna nyfödda med annan allvarlig sjukdom som också bör kontrolleras efter ytterligare en vecka.

Mutagena och teratogena effekter av jodkontrast

- Det föreligger inga hållpunkter för reproduktionstoxikologiska effekter av jodkontrastmedel på människa men erfarenheterna är begränsade.

Effekter på fostrets tyreoida

- Jodkontrastmedel som engångsdos antas påverka fostrets tyreoida endast temporärt om moderns njurfunktion är normal.

Amning

- Kontrastmedelsdosen till barnet vid amning är endast en bråkdel av vad nyfödda tolererar vid diagnostiska undersökningar.
- Toxiska reaktioner eller överkänslighetsreaktioner har inte rapporterats och risken torde närmast vara teoretisk.

Rekommendationer

- Amning kan fortsätta utan uppehåll efter undersökningar med jodkontrastmedel.
- Om modern trots allt känner tveksamhet kan hon göra 24-timmars amningsuppehåll efter undersökningen.
- Det av verksamheten valt jodkontrastmedel kan användas vid all radiologisk undersökning och/eller behandling, ett specifikt jodkontrastmedel behöver inte användas om patienten ammar.

Gadoliniumkontrast

Graviditet

- Gadoliniumkontrastmedel bör undvikas under graviditet. Det ska enbart ges till gravida patienter om det är absolut nödvändigt, om undersökningen är berättigad och en risk/nytta bedömning har gjorts och dokumenterats.

Rekommendationer

- Gadoliniumkontrastmedel bör undvikas under graviditet.

Amning

Rekommendationer

- Amning kan fortsätta utan uppehåll. Om modern känner tveksamhet (och endast i dessa fall), kan hon göra 24-timmars amningsuppehåll efter undersökningen (lämpligt att använda bröstpump före undersökning för att spara undan mjölk till dygnet efter).
- Det finns inga data som talar för att det är nödvändigt att skjuta upp amning efter att modern fått gadoliniumkontrastmedel. Skrivningen i stycket ovan kan därför ses som en försiktighetsprincip.

Ultraljudskontrast

Graviditet

Rekommendationer

- Ultraljudskontrast bör undvikas under graviditet som försiktighetsåtgärd då data saknas.

Amning

Rekommendationer

- Amning kan återupptas 2-3 timmar efter kontrastmedelsinjektion.

Relaterade dokument

[Rekommendationer för jodkontrastmedel – SURF:s kontrastmedelsgrupp \(v. 7,0 – 2025-03-07\)](#)

[Rekommendationer för kontrastmedel vid magnetresonanstomografi – SURF:s kontrastmedelsgrupp \(v. 11b – 2024-11-21\)](#)

[Rekommendationer för ultraljudskontrastmedel – SURF:s kontrastmedelsgrupp \(v. 1,0 – 2024-09-11\)](#)

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Diagnostik och service

Innehållsansvar: Maja Dehlfors, (majwe2), Överläkare

Granskad av: Maja Dehlfors, (majwe2), Överläkare, Helena Markström, (helab5), Överläkare

Godkänd av: Hanne Wallström, (hansv11), Verksamhetschef

Dokument-ID: SV9045-1469236134-230

Version: 2.0

Giltig från: 2026-08-24

Giltig till: 2028-08-24